

Sygn. akt I C 309/19 upr.

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 sierpnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Sandomierzu I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Dominik Rak
Protokolant:	stażysta Anna Ostrowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 9 sierpnia 2019 r. w S.

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko A. W. (1)

o zapłatę

- zasądza od pozwanej A. W. (1) na rzecz powoda (...) S.A. z siedzibą w B. kwotę (...),63 (jeden tysiąc sto sześćdziesiąt siedem 63/100) złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 7 grudnia 2018r. do dnia zapłaty;
- oddala powództwo w pozostałym zakresie;
- zasądza od powoda (...) S.A. z siedzibą w B. na rzecz pozwanej A. W. (1) kwotę 2980,60 (dwa tysiące dziewięćset osiemdziesiąt 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt I C 309/19

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. z siedzibą w B., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o wydanie nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym i zasądzenie od pozwanej A. W. (1) kwoty 13.722,83 zł. z odsetkami umownymi za opóźnienie w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 07 grudnia 2018 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazano, że pozwana poprzez podpisanie weksla dnia 25 kwietnia 2017 roku zobowiązała się do zapłaty w dniu 06 grudnia 2018 roku kwoty wskazanej na wekslu w wysokości 13.722,83 zł. Powód wezwał pozwaną do wykupu weksla, jednakże pozwana do chwili wniesienia pozwu nie dokonała żadnej wpłaty. (k. 1-2).

W piśmie przygotowawczym z dnia 25 lutego 2019 roku powód zmodyfikował roszczenie w części obejmującej należności uboczne, wnosząc o zasądzenie od pozwanej odsetek od wskazanej w pozwie należności głównej w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie. (k: 15)

W uwzględnieniu zgłoszonego żądania w dniu 21 marca 2019 roku tut. Sąd wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (k: 18), od którego pozwana, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika wniosła skutecznie sprzeciw, zaskarżając nakaz zapłaty w całości i domagając się oddalenia powództwa, podnosząc zarzuty ze stosunku podstawowego – umowy pożyczki, z której wynikało roszczenie zabezpieczone gwarancyjnym wekslem

własnym pozwanej, zarzucając przy tym nieudowodnienie istnienia, wysokości oraz wymagalności wierzytelności dochodzonej pozwem, nieważność umowy pożyczki z racji braku złożenia oświadczenia woli w imieniu powoda, nie wykazania przekazania przez powoda środków pieniężnych pozwanej, nie wykazania wysokości odsetek naliczonych przez powoda oraz naliczenia przez powoda odsetek w wymiarze przekraczającym wysokość odsetek maksymalnych, wypełnienia weksla niezgodnie z deklaracją wekslową tj. na kwotę nieodpowiadającą rzeczywistemu zadłużeniu pozwanej. Pozwana zarzuciła ponadto, że weksel nie został jej przedstawiony do zapłaty. (k: 20 – 25)

W piśmie przygotowawczym z dnia 20 lutego 2019 roku pełnomocnik powoda podtrzymał żądanie zgłoszone w pozwie oraz wszystkie dotychczasowe wnioski i twierdzenia. W uzasadnieniu wskazano, że powód nie miał obowiązku wykazania w pozwie, że weksel został wypełniony zgodnie z umową i porozumieniem wekslowym. Zobowiązanie wekslowe ma bowiem charakter abstrakcyjny, także w wypadku weksla gwarancyjnego, a zatem powód, dochodząc roszczenia z weksla winien się legitymować jedynie dokumentem wekslowym. Dopiero podniesienie zarzutu niewłaściwego wypełnienia weksla lub jego nieważności skutkuje koniecznością wykazania zasadności żądania i jego wysokość w odniesieniu do stosunku zobowiązaniowego, który weksel zabezpieczał, jednak ciężar dowodu wypełnienia weksla niezgodnie z umową ciąży na wekslowo zobowiązanym. W ocenie powoda weksel został wypełniony prawidłowo, zgodnie z deklaracją wekslową, na kwotę wymagalnego zobowiązania pozwanej w dniu wypowiedzenia pożyczki, po uprzednim wezwaniu pozwanej do zapłaty zaległych rat. Weksel został prawidłowo przedstawiony pozwanej do wykupu, pismem które zawierało wskazanie na stosunek podstawowy, natomiast koszty związane z zawarciem umowy, oprocentowanie, opłata przygotowawcza i opłata prowizyjna ustalone zostały zgodnie z obowiązującymi przepisami. Umowa pożyczki gotówkowej zawarta z pozwaną nie zawiera żadnej z klauzul niedozwolonych, ani też nie jest sprzeczna z zasadami współżycia społecznego (k: 38 – 41).

Powyższe stanowiska stron nie uległy zmianie do chwili zamknięcia rozprawy.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. W. (2), jako pożyczkobiorca, zawarła w dniu 25 kwietnia 2017 roku z (...) S.A. z siedzibą w B., jako pożyczkodawcą, pisemną umowę pożyczki gotówkowej numer (...). Powód w umowie zobowiązał się do przekazania na wskazany w umowie rachunek bankowy pozwanej kwoty 9000 zł. Pozwana zobowiązała się do spłaty kapitału otrzymanego od pożyczkodawcy w wysokości 9000 zł wraz z opłatą przygotowawczą w kwocie 129 zł, prowizją w kwocie 7.547,00 zł oraz wynagrodzeniem z tytułu tzw. Twojego Pakietu w kwocie 1.300,00 zł w 48 ratach miesięcznych po 415 zł każda, płatnych do 5 – go dnia każdego następującego po sobie miesiąca, począwszy od czerwca 2017 roku. Pożyczka była oprocentowana w wysokości 9,89 % w stosunku rocznym. Pozwana zobowiązała się do zwrotu na rzecz powoda łącznie 19.920,00 zł. Jako zabezpieczenie spłaty pożyczki pozwana wystawiła gwarancyjny weksel in blanco. W przypadku opóźnienia w płatności kwoty równej jednej racie przekraczającego 30 dni pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia. W sytuacji opóźnienia w płatności kwoty równej jednej racie pożyczki przekraczającego 30 dni pożyczkodawca był ponadto uprawniony do wypełnienia weksla po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległych rat w terminie 7 dni od otrzymania wezwania. W uwzględnieniu pisemnego wniosku pozwanej została ona objęta usługą pod nazwą (...) w wersji ekstra, uprawniającą pozwaną do uzyskania – według swego wyboru – jednorazowego odroczenia maksymalnie dwóch kolejnych terminów płatności rat pożyczki o maksymalnie 2 miesiące, bądź jednorazowego obniżenia o 50% maksymalnie czterech kolejnych rat. Obniżenie rat pożyczki o 50% wiązało się z przedłużoną na następny miesiąc spłatą pozostałej części poszczególnych rat. Uprawnienia powyższe wiązały się z obowiązkiem zapłaty przez pozwaną opłaty dodatkowej w wysokości 1300 zł, rozłożonej na 48 rat. (dowód: wniosek o udzielenie pożyczki k: 67 – 72, umowa pożyczki gotówkowej wraz z harmonogramem spłat k: 46 – 51, deklaracja wekslowa k: 52.).

Pismem z dnia 8 października 2018 roku, doręczonym pozwanej w dniu 12 października 2018 roku powodowa spółka wezwała pozwaną do zapłaty dwóch zaległych rat pożyczki w łącznej wysokości 815 zł w terminie 7 dni od daty otrzymania wezwania – pod rygorem wypowiedzenia umowy (wezwanie do zapłaty wraz z dowodem nadania i doręczenia k: 45 – 40).

W dniu 06 listopada 2018 roku wystosowano do pozwanej pismo zawierające oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki z zachowaniem 30 dniowego terminu oraz informację o wypełnieniu weksla in blanco i wezwanie do jego wykupu w ciągu 30 dni. Powyższe pismo zostało doręczone pozwanej w dniu 13 listopada 2018 roku (pisemne wypowiedzenie umowy k: 60 wraz z dokumentem nadania i doręczenia k: 61 – 65).

Weksel gwarancyjny został wypełniony na kwotę 13.722,83 zł, powód datę płatności zobowiązania wekslowego określił na dzień 6 grudnia 2018 roku, miejsce płatności weksla zaś w B.. (weksel k: 3).

Pozwana nie wykonała zobowiązania wekslowego. (okoliczność bezsporna)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Powód w niniejszej sprawie dochodził spełnienia zobowiązania wekslowego wynikającego z wystawionego przez pozwaną weksla własnego in blanco, stanowiącego zabezpieczenie umowy pożyczki zawartej przez strony w dniu 25 kwietnia 2017 roku. W rozpoznawanej sprawie pozwana nie podniosła w stosunku do weksla zarzutów formalnych a wyłącznie zarzuty wynikające ze stosunku podstawowego, do czego była uprawniona, albowiem przepisy prawa wekslowego przewidują możliwość formułowania tego rodzaju zarzutów jeżeli weksel w chwili jego wystawienia był wekslem niezupełnym in blanco, a jednocześnie gwarancyjnym, natomiast posiadaczem weksla jest pierwszy wierzyciel tzn. nie doszło do indosowania weksla (art. 11 prawa wekslowego). W takim przypadku dłużnik wekslowy może podnieść w stosunku do wierzyciela zarzuty nie tylko formalne, wynikające z prawa wekslowego, ale również wynikające z treści zawartego porozumienia wekslowego, czy też łączącego strony stosunku podstawowego (art. 10 i art. 17 prawa wekslowego). Taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie. Jak już zaznaczono powód dochodził pozwem zapłaty wierzytelności z tytułu dołączonego do pozwu weksla in blanco, wystawionego przez pozwaną, jako zabezpieczenie roszczenia z tytułu zawartej z powodem umowy pożyczki gotówkowej. Przedstawiony przez powoda weksel nie był indosowany, ponadto został wystawiony jako weksel gwarancyjny. Pozwana kwestionowała zarówno fakt skutecznego zawarcia z powodem umowy pożyczki, na zabezpieczenie której wystawiła weksel, jak również fakt jej wykonania przez powoda. Okoliczność w postaci wystawienia niezupełnego weksla własnego nie był przez pozwaną kwestionowany. Pozwana zarzuciła również nie wykazanie przez powódkę faktu przedstawienia weksla do zapłaty domagając się na tej podstawie oddalenia powództwa. W tym zakresie w całości podzielić należy stanowisko wyrażone przez pełnomocnika strony powodowej wyrażone w uzasadnieniu odpowiedzi na sprzeciw i poparte poglądami wyrażonymi w orzecznictwie, zgodnie z którym samo nie przedstawienie weksla do zapłaty w terminie nie niweczy w stosunku do akceptanta i wystawcy weksla własnego obowiązku zapłaty sumy wekslowej a skutkuje wyłącznie tym, że zobowiązani wekslowo nie popadają w zwłokę i nie są obowiązani do ponoszenia odsetek od dnia płatności, co znajduje uzasadnienie w treści art. 53 w zw. z art. 104 prawa wekslowego. Tak więc nawet w sytuacji nie przedstawienia weksla do zapłaty pozwanej nie zachodziłaby podstawa do oddalenia powództwa z tej przyczyny. W ocenie Sądu jednakże w niniejszej sprawie przedstawienie weksla do zapłaty, rozumiane jako stworzenie pozwanej faktycznej możliwości zapoznania się z jego treścią w miejscu płatności weksla, zostało należycie dowiedzione przez stronę powodową, która przedłożyła odpis pisemnej informacji z dnia 6 listopada 2018 roku o wypełnieniu weksla i możliwości zapoznania się z jego treścią w siedzibie spółki (k: 60) wraz z dowodem doręczenia tego pisma pozwanej w dniu 13 listopada 2018 roku (k: 65). W związku z powyższym podniesiony zarzut oceniono jako niezasadny.

Z uwagi na podniesione przez pozwaną zarzuty odnoszące się do stosunku podstawowego zaistniała konieczność analizy łączącego strony stosunku podstawowego, który zabezpieczony został wekslem in blanco. Zgodnie z art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy. Zarzut niewykazania przez stronę powodową zawarcia umowy pożyczki z pozwaną ocenić należało za całkowicie chybiony. Fakt zawarcia tego rodzaju umowy wynika bezpośrednio z treści opatrzonej podpisem pozwanej pisemnej umowy pożyczki (k: 46 – 50) złożonej przez pełnomocnika powoda w formie kserokopii. Strona pozwana kwestionując moc dowodową powyższego środka dowodowego ograniczyła się wyłącznie do zarzutów skierowanych do formy, w jakiej dokument

ten został przedstawiony, powołując się przy tym na poglądy wyrażone w orzecznictwie, zgodnie z którymi kserokopia dokumentu pozbawiona jest jakiegokolwiek mocy dowodowej.

Zaznaczyć wypada, że powyższe stanowisko straciło całkowicie swoją aktualność z chwilą nowelizacji kodeksu cywilnego i kodeksu postępowania cywilnego dokonanej z dniem 8 września 2016 roku ustawą z dnia 10 lipca 2015 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. Nowelizacja powyższa wprowadziła nowe pojęcie dokumentu. Zgodnie z treścią art. 77³ k.c. dokumentem jest nośnik informacji umożliwiający zapoznanie się z jej treścią. Bez wątplenia kserokopia dokumentu pisemnego odpowiada powyższej definicji, w związku z czym w obecnym stanie prawnym brak jest jakichkolwiek przeszkód do wykorzystywania jej jako pełnoprawnego środka dowodowego. Za trafnością powyższego stanowiska przesądzają przepisy proceduralne wprowadzone do k.p.c. wspomnianą wyżej nowelą i określające sposób przeprowadzania dowodów z dokumentów w rozumieniu art. 77³ k.c., z których na czoło wysuwa się znajdujący zastosowanie w postępowaniu dowodowym przeprowadzonym w niniejszej sprawie art. 243¹ k.p.c., zgodnie z którym przepisy oddziału 2 rozdziału 2 działu III tytułu VI k.c., a więc przepisy regulujące przeprowadzanie dowodu z dokumentów stosuje się do dokumentów zawierających tekst, umożliwiających ustalenie ich wystawców. Co do natomiast innych dokumentów aniżeli wymienionych w art. 243¹ k.p.c. zastosowanie znajduje przepis art. 308 k.p.c., zgodnie z treścią którego dowody z innych dokumentów niż wymienione w art. 243¹, w szczególności zawierających zapis obrazu, dźwięku albo obrazu i dźwięku, sąd przeprowadza, stosując odpowiednio przepisy o dowodzie z oględzin oraz o dowodzie z dokumentów. Mając powyższe na względzie złożoną przez powoda w formie niepoświadczonej za zgodność z oryginałem kserokopii pisemnej umowy pożyczki uznano za w pełni miarodajny dowód zawarcia umowy przez strony niniejszego procesu i na podstawie treści w/w kserokopii poczyniono ustalenia w zakresie treści łączącego strony stosunku podstawowego. Identyczne stanowisko przyjęto w odniesieniu do złożonej w tejże formie deklaracji wekslowej (k: 52) oraz wniosku o udzielenie pożyczki (k: 67 – 72).

Podniesiony przez pozwaną zarzut nieważności umowy pożyczki oparty na braku umocowania udzielonego przez powódkę osobie, która w jej imieniu złożyła oświadczenie woli stanowiące element składowy umowy pożyczki nie zasługiwał na uwzględnienie. Z treści umowy pożyczki wynika co prawda, że pożyczkodawcą reprezentowała M. P., określona w umowie jako pełnomocnik powoda, dokument zaś pełnomocnictwa nie został do umowy dołączony, ani też nie złożono go w trakcie toczącego się procesu, tym samym strona powodowa nie dowiodła, że osoba działająca w imieniu pożyczkodawcy istotnie była umocowana do dokonania w jego imieniu czynności prawnej skutkującej zawarciem z pozwaną umowy pożyczki. Okoliczność powyższa nie przesądza jednak w żadnej mierze o niezasadności zgłoszonego w niniejszej sprawie żądania. Zwrócić bowiem uwagę należy, iż zgodnie z art. 103 § 1 k.c., umowa zawarta z osobą podającą się za pełnomocnika, która nie ma umocowania albo przekroczy jego zakres, nie przesądza o nieważności dokonanej przez taką osobę czynności, a jedynie stanowi czynność niepełną (*negotium claudicans*), dotkniętą tzw. bezskutecznością zawieszoną. Tego rodzaju wadliwość sprowadza się do tego, że mimo, iż dochodzi do zawarcia umowy, nie wywołuje ona skutków bezpośrednio dla rzekomego mocodawcy, który może, wykonując przysługujące mu uprawnienie, spowodować uchylenie zawieszony bezskuteczności umowy przez jej potwierdzenie i wówczas staje się ona skuteczna od chwili zawarcia, lub doprowadzić do jej definitywnej bezskuteczności. Powstającą na tym tle kolizję interesów rzekomego mocodawcy i osoby, z którą rzekomy pełnomocnik zawarł umowę, ustawa rozstrzyga - odmiennie niż w przypadku jednostronnych czynności prawnych (art. 104 k.c.) - na korzyść mocodawcy, przyznając mu silniejszą ochronę prawną, wyrażającą się w możliwości rozstrzygnięcia, czy skutki zawartej w jego imieniu umowy powstaną w jego sferze prawnej. Druga strona zaś, także wówczas gdy działała w uzasadnionym przekonaniu, że zawiera umowę z osobą umocowaną do jej zawarcia w cudzym imieniu, może jedynie ograniczyć czas trwania stanu niepewności i wyznaczyć osobie, w której imieniu umowa została zawarta, odpowiedni termin do jej potwierdzenia, co wynika z art. 103 § 2 k.c. Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy jeżeli umowa jest dotknięta sankcją przewidzianą w art. 103 § 1 i 2 k.c., kontrahent osoby, w której imieniu umowa została zawarta, może powołać się na nieważność umowy dopiero po odmowie jej potwierdzenia przez tę osobę lub dopiero po bezskutecznym upływie terminu wyznaczonego do potwierdzenia umowy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 1997 r., II CKN 431/97). Podniesiony na użytek niniejszego postępowania zarzut nie mógł zatem doprowadzić do

oczekiwanego przez pozwaną efektu i zaowocować przyjęciem nieważności umowy pożyczki, albowiem pozwana nie wykazała, aby na etapie poprzedzającym wytoczenie powództwa w niniejszej sprawie skorzystała z przysługującego jej uprawnienia i określiła powodowej spółce termin na potwierdzenie dokonanej w jej imieniu czynności prawnej. Samo wykonanie umowy pożyczki i następnie wystąpienie z niniejszym powództwem w sposób jednoznaczny ujawnia wolę potwierdzenia dokonanej w imieniu powodowej spółki przez rzekomego pełnomocnika czynności prawnej.

Za nieuzasadniony i przez to nieskuteczny uznano zarzut pozwanej nie wykazania przez powoda wykonania własnego zobowiązania wynikającego z łączącej strony umowy wzajemnej. Argumentów za przyjęciem w niniejszej sprawie powyższego stanowiska dostarczyła sama pełnomocnik pozwanej, która w uzasadnieniu podniesionego zarzutu abuzywności postanowień umownych zawartych w umowie pożyczki zawarła stwierdzenie, że eliminacja postanowień umownych stanowiących w jej ocenie klauzule abuzywne powoduje, że po stronie pozwanej powstała **nadpłata**, w związku z czym powód nie był uprawniony do wypełnienia weksla. (pismo z dnia 17 maja 2019 roku k: 86). Podniesione twierdzenie o istnieniu po stronie pozwanej nadpłaty, zawiera implicite twierdzenie, iż pozwana pożyczkę spłacała (w przeciwnym bowiem razie o żadnej nadpłacie nie mogło być mowy). Jeśli zatem pozwana do pewnego czasu realizowała swoje zobowiązanie wynikające z zawartej umowy pożyczki, to nie sposób przyjąć, że czyniła to nie otrzymawszy uprzednio umówionej sumy pieniężnej. Zgodnie z przewidzianą w art. 231 k.p.c. instytucją domniemania faktycznego, sąd ma możliwość uznania za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wniosek taki można wyprowadzić na podstawie innych ustalonych faktów. Z wynikającego wprost z twierdzeń pełnomocnika pozwanej faktu dokonywania wpłat przez pozwaną na rzecz powódki, należało wyprowadzić wniosek o uprzednim otrzymaniu przez pozwaną umówionej sumy pożyczki i co za tym idzie wywiązaniu się przez stronę powodową z ciążącego na niej zobowiązania. Pełnomocnik pozwanej nie przedstawiła żadnych argumentów, w oparciu o które, wniosek wynikający z zastosowanego domniemania faktycznego można byłoby podważyć. Sama pozwana, wezwana do osobistego stawiennictwa na rozprawę poprzedzającą wydanie wyroku, celem wyjaśnienia istniejących w tym zakresie wątpliwości, nie stawiała się bez usprawiedliwienia. Tym samym podniesiony przez pełnomocnika pozwanej zarzut niewykazania spełnienia świadczenia wynikającego z umowy pożyczki ocenić należało, jako chybiony.

W kontekście przyznania dokonywania spłat pożyczki za miarodajny dowód wysokości i terminów dokonywanych wpłat przez pozwaną uznano wydruk z karty klienta (k: 42 – 43)

Pełnomocnik pozwanej uzasadniając zarzut braku wymagalności roszczenia z umowy pożyczki podniosła, m.in. to, że oświadczenie o wezwaniu do zapłaty, wespół z oświadczeniem o wypowiedzeniu umowy nie zostało podpisane przez członków zarządu powodowej spółki. Pełnomocnik powoda zaznaczyła przy tym, że widniejące na wezwaniu z dnia 6 listopada 2018 roku znaki graficzne to zaledwie faksymile, które nie mogą uchodzić za podpis (sprzeciw k: 22 - 23). Pełnomocnik pozwanej dołączyła kserokopie tego rodzaju pism złożone przez powódkę w innych sprawach (k: 26 – 31), zwracając uwagę na identyczność znaków graficznych stanowiących podpisy członków zarządu. Konkludując pełnomocnik pozwanej wskazała, że złożony dokument nie zawiera żadnego świadczenia woli powódki – nie zawiera bowiem własnoręcznego podpisu w rozumieniu art. 78 k.c. Zarzut ten został powtórzony i rozwinięty w piśmie przygotowawczym z dnia 17 maja 2019 roku poprzez poddanie w wątpliwość wiedzy członków zarządu powódki o wykorzystywaniu ich podpisów powielanych w formie faksymile w treści pism kierowanych do pożyczkobiorców. Potwierdzeniem podniesionych wątpliwości miała być okoliczność polegająca na tym, że siedziba spółki znajduje się w B., pisma wysłane zostały natomiast z P. (k: 80 – 81). Do powyższych zarzutów i zgłoszonych na ich poparcie twierdzeń strona powodowa nie ustosunkowała się, ani w odpowiedzi na sprzeciw (k: 38 – 41), ani też w treści pisma procesowego z dnia 9 lipca 2019 roku (k: 97).

O ile myli się pełnomocnik pozwanej upatrując w braku własnoręcznego podpisu członków zarządu na oświadczeniu woli o wypowiedzeniu umowy pożyczki okoliczności skutkującej nieważnością dokonanej czynności prawnej, o tyle podniesiony zarzut uznano za zasadny i skuteczny, jednakże z innych względów. Ani umowa pożyczki ani przepisy ustawy (w tym również te powołane przez pełnomocnika pozwanej w piśmie procesowym z dnia 17 maja 2019 roku k: 81) nie uzależniają ważności tego rodzaju czynności prawnej od zachowania określonej formy, w szczególności nie wprowadzają wymogu zachowania formy pisemnej. Czym innym jednakże jest forma dokonanej czynności prawnej, a czym innym wykazanie, że czynność prawna została dokonana przez osoby uprawnione do reprezentacji spółki. Mając

na względnie to, iż pełnomocnik pozwanej wyraźnie zakwestionowała fakt złożenia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy pożyczki przez osoby uprawnione do składania oświadczeń woli w imieniu powódki (w tym przypadku, dwóch członków zarządu powódki), rolą strony powodowej było wykazanie, że tak w istocie było. Zestawienie pisma zawierającego oświadczenie o wypowiedzeniu umowy z innymi tego typu pismami zaprezentowanymi przez stronę pozwaną potwierdza to, iż wszystkie te pisma zawierają mechaniczne odwzorowanie podpisów członków zarządu – podpisy widniejące na wszystkich pismach są całkowicie identyczne. Fakt wystosowania pisma w niniejszej sprawie z miejscowości nie będącej siedzibą spółki nasuwa w pełni uzasadnione wątpliwości co do świadomości członków zarządu powódki w zakresie wykorzystania faksymile ich podpisów w celu przekazania oświadczenia woli w imieniu spółki pozwanej, budząc tym samym wątpliwości co do skutecznego złożenia tego rodzaju oświadczenia przez powodową spółkę. Wątpliwości w tym zakresie strona powodowa nawet nie usiłowała rozwiać, podniesione w tym zakresie zarzuty przemilczając.

W myśl art. 243¹ k.p.c. przepisy oddziału o dokumentach stosuje się do dokumentów zawierających tekst, umożliwiając ustalenie ich wystawców. Tego rodzaju dokument stanowiło oświadczenie o wypowiedzeniu umowy opatrzone faksymile dwóch członków zarządu powodowej spółki. Na podstawie powołanego przepisu odpowiednie zastosowanie w niniejszej sprawie znajdował przepis art. 253 k.p.c., w myśl którego jeżeli strona twierdzi, że zawarte w dokumencie prywatnym oświadczenie osoby, która je podpisała od niej nie pochodzi, obowiązana jest okoliczność tą uwodnić, z zastrzeżeniem jednak wynikającym ze zdania drugiego powołanego przepisu, zgodnie z którym jeżeli spór dotyczy dokumentu prywatnego pochodzącego od innej osoby niż strona zaprzeczająca, prawdziwość dokumentu powinna udowodnić strona która chce z niego skorzystać. Odpowiednie zastosowanie art. 253 k.p.c. do dokumentu opatrzonego faksymile wystawców i stanowiącego w rozpoznawanej sprawie dowód wypowiedzenia umowy pożyczki, oznacza że obowiązkiem powódki było wykazanie, że wynikające z treści kwestionowanego dokumentu oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki w istocie zostało złożone przez osoby uprawnione do jej reprezentacji. Okoliczność ta nie wynika z samego dokumentu zawierającego wyłącznie faksymile podpisów tychże osób, strona powodowa zaś nie wykazała jakiegokolwiek inicjatywy dowodowej zmierzającej do jej udowodnienia. W związku z powyższym przyjęto, że złożenie oświadczenia woli w formie dokumentowej przez członków zarządu powodowej spółki nie zostało dowiedzione i tym samym uznano, że tego rodzaju jednostronne oświadczenie woli w imieniu powódki nie zostało pozwanej złożone. Konkluzja ta odnosi się wyłącznie do oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy i nie obejmuje wcześniejszego - również w podobny sposób zakwestionowanego - wezwania do zapłaty, a to z racji tego, że wezwanie do zapłaty nie stanowi oświadczenia woli a jedynie oświadczenie wiedzy.

Nieskuteczne wypowiedzenie umowy pożyczki wiąże się bezpośrednio z zagadnieniem wymagalności roszczenia w chwili wypełnienia weksla gwarancyjnego in blanco. Z informacji zawartych w karcie klienta wynika, że w dniu 6 grudnia 2018 roku, będącym datą płatności weksla, pozwana zalegała z zapłatą 4 miesięcznych rat w wysokości 415 zł każda, z tym, że rata z terminem płatności przypadającym na dzień 5 września 2018 roku została przez nią zaspokojona do kwoty 15 zł. Łączna kwota wymagalnych w dacie płatności weksla należności, obciążających pozwaną na podstawie łączącej ją z powódką umowy pożyczki, wynosiła we wskazanej wyżej dacie łącznie 1645 zł. Od kwoty tej należało odjąć zawartą w poszczególnych ratach składową w postaci opłaty za (...). W ocenie Sądu bowiem postanowienia umowy pożyczki regulujące wzajemne prawa i obowiązki stron umowy pożyczki dotyczące tej opcji dodatkowej umowy stanowią klauzulę niedozwolone w rozumieniu art. 385¹ k.c., zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. W niniejszej sprawie bezsporne było to, iż postanowienia umowne regulujące tzw. (...) nie zostały indywidualnie uzgodnione przez strony umowy. Dokonując oceny wzorca w tym zakresie uwzględniono okoliczności określone w art. 385² k.c., w szczególności umowę pożyczki pozostającą w bezpośrednim związku z omawianą umową dodatkową. W tym kontekście należało przyjąć, iż postanowienia wzorca określające usługę (...) oparte są na ewidentnej i rażącej dysproporcji świadczeń stron umowy, przewidują nieuzasadnioną korzyść finansową dla pożyczkobiorcy i przez to w sposób rażąco naruszają interesy konsumenta. Wylimitowanie tychże postanowień z treści stosunku prawnego łączącego strony nakazywało pomniejszyć zarówno wymagalne w dacie płatności weksla raty pożyczki o stanowiącą część składową każdej raty opłatę za swój pakiet w

wysokości 27,08 zł (tj. łącznie 111,20 zł) oraz dodatkowo odjąć od wymagalnego w dacie płatności weksla świadczenia część opłaty za (...) uiszczonej przez pozwaną wraz z piętnastoma spłaconymi ratami, tj. kwotę 406,03 zł. Wynikiem tej operacji jest kwota 1127,60 zł, którą należało powiększyć o należne i skapitalizowane przez powoda odsetki za opóźnienie w zapłacie poszczególnych rat, określone w wyliczeniu zawartym na k: 45, z zastrzeżeniem jednak pomniejszenia tychże odsetek o procentowy udział w poszczególnych ratach nienależnego składnika w postaci opłaty za (...) wynoszącego 6,53% poszczególnych rat. Daje to sumę skapitalizowanych odsetek za opóźnienie w wysokości 40, 03 zł. W efekcie powód był uprawniony do wypełnienia weksla na kwotę łączną 1127, 60 zł i tejsze kwoty mógł w niniejszym procesie skutecznie się domagać. Pozostała część niespłaconej przez pozwaną pożyczki nie była wymagalna w dacie płatności weksla w związku z faktem nieskutecznego wypowiedzenia umowy pożyczki i wypełnienie weksla w sposób uwzględniający również niewymagalną sumę pozostawało w sprzeczności z deklaracją wekslową i skutkować musiało oddaleniem powództwa w tej części. W tym miejscu zaznaczyć należy, że przedmiotem rozpoznania w niniejszej sprawie było wyłącznie roszczenie wynikające ze zobowiązania wekslowego, nie zaś z umowy pożyczki, w związku z czym dla oceny zgłoszonego roszczenia istotny był stan rzeczy z daty wypełnienia weksla nie zaś z chwili zamknięcia rozprawy (art. 316 § 1 k.p.c.) i fakt że kolejne raty pożyczki stały się wymagalne w toku procesu nie mógł wpłynąć na osąd sprawy. Zdaniem Sądu nie ma przeszkód, aby powód dochodził pozostałej niespłaconej i wymagalnej części pożyczki w innym procesie, z tym zastrzeżeniem jednak, że swoje roszczenie oprze o treść zobowiązania wynikającego z umowy pożyczki, nie zaś o stanowiące zabezpieczenie jej wykonania zobowiązanie wekslowe pozwanej.

W tym miejscu wskazać wypada, że Sąd nie podzielił zarzutów pozwanej co do abuzywnego charakteru postanowień wzorca umowy pożyczki określających nadmierne, w ocenie pełnomocnika pozwanej, pozaodsetkowe koszty pożyczki. Brak było podstaw do uznania, że postanowienia umowy w tym zakresie kształtowały prawa i obowiązki pozwanej w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając przy tym jej interesy. Podkreślić wypada, że nie można skutecznie podnosić zarzutu abuzywności w stosunku do postanowień wzorca umowy przewidujących obciążenie konsumenta, będącego stroną umowy o kredyt konsumencki, prowizją stanowiącą element pozaodsetkowych kosztów takiego kredytu, w sytuacji, w której koszty te mieszczą się w granicach określonych w art. 36 a ustawy o kredycie konsumenckim, a taka sytuacja zachodziła w niniejszej sprawie.

O odsetkach orzeczono na podstawie art. 48 pkt. 2 prawa wekslowego w zw. z art. 481 § 1 i 2 k.c. od dnia następującego po dacie płatności wskazanej w wekslu.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu zapadło na podstawie art. 100 k.p.c. zdanie pierwsze, zgodnie z którym w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone.

Koszty procesu wyniosły łącznie 7487 zł. Poniesione przez powoda koszty procesu to: opłata sądowa od pozwu w kwocie 253 zł., koszty zastępstwa procesowego w kwocie 3600 zł. (ustalone na podstawie § 2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, łącznie 3870 zł. Koszty poniesione przez pozwaną wyniosły 3617 zł., na co złożyło się 3600 zł. (ustalone na podstawie § 2 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. Powód utrzymał się ze swoim żądaniem jedynie w 8,50 %, zatem przegrał postępowanie w 91,50 %. Pozwana winna zatem ponieść jedynie 8,50 % kosztów postępowania, czyli kwotę 636,4 zł., poniosła natomiast koszty opiewające na kwotę 3617 zł. Z tych też względów Sąd zasądził od powoda na rzecz pozwanej kwotę 2980,60 zł. (3617 zł. – 636,4 zł.) tytułem zwrotu kosztów procesu.

ZARZĄDZENIE

1. odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi powoda,
2. wykonać zarządzenie z dnia 4 września 2019 roku.